

Владислав ЧОРНИЙ

магістрант ФПФПД

Наталія КОМИХ

доцент кафедри гуманітарних

дисциплін та психології

поліцейської діяльності

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат соціологічних наук, доцент

ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНІЙ ТА ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ: РЕАЛІЇ ВІЙНИ

Відсутність єдиного погляду співвідношення на науковому, практичному та нормативно-правовому рівнях таких явищ як організована злочинність та професійна злочинність, безумовно, не сприяє правильному розумінню правової сутності цих явищ, виробленню адекватних заходів протидії їм, зокрема і адекватному розробленню Концепції Державної політики України щодо запобігання та протидії злочинності.

У теорії кримінології організовану злочинність характеризують як особливого роду кримінальне явище, що має надзвичайну небезпеку, високу здатність до самодетермінації та цілеспрямовану зміну соціального середовища у своїх інтересах. В Україні під час періоду реформ організована злочинність придбала нові властивості, у порівнянні з існуючими до запровадження ринкових відносин. Генезис сучасної організованої злочинності в Україні, як зазначають дослідники цього явища, повторив шлях більшості країн: розкладання бюрократичних структур держави, порушення принципів соціальної справедливості, девальвація моральних цінностей, вихід із примітивного стану «безподаткової» тіньової економіки та інших [1].

На думку більшості провідних науковців-кримінологів та практичних працівників, проблема зростання організованої злочинності пов'язана з низкою факторів, зокрема з потребою правозастосовчої практики в науково обґрунтованих рекомендаціях, оскільки використання спеціальних заходів боротьби з кримінальними формуваннями, що вчиняють тяжкі та особливо тяжкі злочини, залишається недостатніми. Особливо ця проблема посилюється під час війни. З'являються нові обставини злочинної поведінки, а також її учасники.

Науковцями відзначається криза самої науки кримінології, її відірваність від практичних розробок. Наприклад, І. М. Мацкевич зазначив, що кримінологія, як, втім, і вся юридична наука, нині перебуває у певній кризі. Як одна з причин цієї кризи вчений назвав відсутність прямої зацікавленості в наукових дослідженнях з юриспруденції з боку представників законодавчих і

виконавчих органів влади, для яких дослідження в юридичній галузі часто мають значення лише у разі необхідності підтвердження власних, часто волюнтаристських рішень, оскільки, якщо наукові дослідження не відповідають заздалегідь підготовленим рішенням, вони відкидаються [2].

Як причини зростання організованої злочинності також називають недостатнє наукове опрацювання проблем боротьби з нею, відсутність чітких уявлень про стратегію та ідеологію цієї боротьби, а також правової, кримінологічної, криміналістичної та оперативно-розшукової концепції та відповідних наукових рекомендацій щодо виявлення, розкриття та попередження організованої злочинності діяльності.

Однією з головних проблем у сфері боротьби з організованою злочинністю та професійною злочинністю є профілактичний вплив на членів організованих злочинних груп. Як показує аналіз чинного законодавства, заходи профілактики (попередження) організованої та професійної злочинності здебільшого націлені на міжнародний рівень. Нормативно-правові акти, методичні рекомендації щодо запобігання цим негативним явищам на локальному рівні відсутні. Проблеми запобігання організованим та професійній злочинності виникають у зв'язку з відсутністю підготовлених кадрів, недостатнім матеріально-технічним та інформаційним забезпеченням правоохоронних органів.

Окремим напрямом удосконалення системи запобігання професійній злочинності є перешкоджання поширенню тюремній ідеології, ослаблення та нейтралізація злочинських традицій, звичаїв і норм кримінального середовища.

Профілактичні заходи щодо боротьби з організованою злочинністю повинні ґрунтуватися і на науково-розроблених кримінологічних характеристиках особи злочинця – члена організованої злочинної групи. Проте, з погляду вчених-кримінологів, одним із «слабких» місць у курсі кримінології є розділ «Особа злочинця». На сьогоднішній день дослідники пропонують переглянути базові парадигми, оскільки «тема «особистість злочинця» зараз зовсім не минає, бо жодну людину підігнати під неї не можна. А те, що пишуть про антигромадську установку, антисоціальну спрямованість – це непереконливо, малозмістовно... По суті, це лише данина ідеологічній традиції... У наш час легше сформулювати уявлення про «особу не злочинця», ніж злочинця. Базова парадигма, що лежить в основі цієї теми: «злочинцем може стати кожен», і «злочинцями не народжуються, а стають» ... [3].

Отже, нерозробленість окремих теоретичних понять, зосередженість наукових досліджень лише на окремих аспектах феномену організованої злочинності, криза кримінологічної науки загалом впливають якісну складову чинного українського законодавства, що, своєю чергою, породжує проблеми у правозастосовчій діяльності правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю і професійною злочинністю, як наслідок, сприяють зростанню злочинності.

Список використаних джерел

1. Долговий А. І. Організована злочинність. Київ, Юрид.літер. 1999.
2. Однолько І. В. Теоретичні засади запобігання злочинності. *Юридичний вісник*. №4. 2013. с. 141-145.
3. Шаргородський М .Д. Злочинність та її попередження. Київ, Наука. 1996.

**Злата ЧЕРНЕНКО,
Христина ХОМІЧ,
Анна ТЕРЕЩЕНКО**
студентки ННІПО
Артур МАРГУЛОВ
доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин та соціально-
гуманітарних дисциплін
Дніпровського державний
університет внутрішніх справ

**МОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ:
ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ**

В умовах сучасного геополітичного середовища проблема забезпечення національної безпеки та обороноздатності держави є актуальною. Особливо важливою стає тема мобілізації в країнах, які зазнали військової агресії. Цей текст аналізує міжнародний досвід правового регулювання механізмів проведення мобілізації в контексті воєнних конфліктів.

Міжнародне співтовариство визнає необхідність розвинути правовий фреймворк для ефективного забезпечення обороноздатності країн, що зазнали військової агресії. Одним із ключових принципів є прозорість та демократичний характер прийняття рішень щодо мобілізації, щоб забезпечити відповідність цих заходів міжнародним нормам [1, с. 4]. Держави, що зазнали агресії, визнають важливість ефективного управління механізмами мобілізації. Міжнародний досвід вказує на необхідність впровадження чітких та ефективних систем управління для забезпечення оперативності та координованості дій в умовах надзвичайних ситуацій [3, с. 70].

Механізми комплектування армій відіграють вирішальну роль у забезпеченні обороноздатності держав і здатності до захисту від загроз зовнішнього ворога. У цьому науковому тексті ми проаналізуємо два основних методи комплектування армій: міліційний та добровільний, на прикладах армій Швейцарії та Сполучених Штатів Америки відповідно.

Міліційний спосіб комплектування армії характеризується мінімальним